

GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KULLANILAN 9. SINIF PİYANO DERS KİTABINDAKİ TEKNİK ÇALIŞMA VE İLGİLİ PİYANO ESERLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Barış TOPTAŞ¹, Yasemin KARATAŞ^{1*}

¹:Adıyaman Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Müzikoloji Bölümü, Adıyaman.

Özet

Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılan 9. Sınıf piyano ders kitabı, öğrenciler ve öğretmenler açısından temel materyallerden birisi olup onlar için bir rehber niteliği taşımaktadır. Bu nedenle büyük bir öneme sahiptir. Öğrencilerin ve öğretmenlerin piyano derslerini doğru bir şekilde yürütebilmeleri açısından kitapta bulunan çalışmaların ve eserlerin doğru olarak seçilmesi gerekmektedir. Kitapta bulunan teknik çalışmaların ardından, eserlerin bu teknik çalışmaya uygun olarak verilmesi bu kazanımın doğru olarak gerçekleştirilebilmesini sağlamaktadır. Bu nedenle teknik çalışmaların ve teknik çalışmanın ardından gelen bütünlüyci eserlerin birbirini tamamlar nitelikte olması gerekmektedir. Böylece piyano eğitimi süreci olumlu bir şekilde gerçekleşecektir.

Araştırmada, nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın amacı; Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılan 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan teknik çalışma ve piyano eserleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Kitapta bulunan teknik çalışmalar ve ilgili eserler incelenmiş, teknik çalışmalar ve bu çalışmaların ardından gelen eserlerin birbiriyle bağlantı durumuna ne ölçüde özen gösterildiği araştırılmıştır. Ayrıca bu araştırma, Ülkemizde mesleki müzik eğitiminin temelini oluşturan Güzel Sanatlar Liselerinde ilk kez öğrenildiği varsayılan ve zorunlu olarak okutulan piyano derslerinin gerçekleştirilmesinde kullanılan ders kitaplarının incelenmesine ve piyano eğitime katkı sağlamasına olanak sunması açısından önem taşımaktadır. Araştırma bulgularından yola çıkılarak, bazı teknik çalışma ve ilgili eserlerin bütünlük sağlanamadığı görülmüştür. Teknik çalışmaların ve ardından gelen eserlerin birbirini tamamlamadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkılarak bazı çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelime: Piyano, Piyano Ders Kitabı, Güzel Sanatlar Liseleri

INVESTIGATION OF FINE ARTS HIGH SCHOOL CLASS 9 USED IN THE RELATIONSHIP BETWEEN THE TECHNICAL STUDIES PIANO COURSE BOOK AND RELATED PIANO WORKS

Abstract

Fine the textbook used in Grade 9 piano Arts High School, one of the basic materials for students and teachers is carries a guide for them. It is therefore of great importance. Students and teachers of piano lessons correctly work in the book in terms of conducting the works and should be selected correctly. After the technical work on the book , giving the works in accordance with this technical work is performed correctly enable this acquisition. Therefore

---

*Yazışma yapılacak yazar: ykaratas@adiyaman.edu.tr

the technical studies and technical studies which then must be complementary works in complement each other. Thus piano training process will take place in a positive way.

In the study, content analysis method of qualitative research techniques were used. The purpose of the research; Fine Arts Grade 9 piano lessons used in the study of the relationship between art and piano pieces in the book is examined. Examined technical studies and related works in books, technical studies and the subsequent care of the works of this work has been investigated to what extent the connection status is shown with each other. In addition, this research, our country is important in terms of presenting opportunities to contribute to inspect and piano education textbooks used in carrying out the first time learned that the default and mandatory as taught piano lessons in the School of Fine Arts form the basis of professional music training. Starting from the research findings, some technical work and was unable to ensure the integrity of the related works. Technical work and then from work has concluded that complete each other . Some solutions are the basis of these results has been introduced.

Keywords: Piano , Piano Lesson Book, Fine Arts Schools

1. Giriş

Piyano; müzik eğitimi veren kurumlarda müzik çalışmalarının temelini oluşturması açısından zorunlu olarak kullanılan bir çalgıdır. Bu nedenle müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapan öğretmenler ve bu kurumlarda eğitim-öğretim gören öğrenciler için büyük öneme sahip olup, temel bir araç olma niteliği taşımaktadır.

Yönetken'e göre piyano; ses sınırının genişliği, sabit perdeli, armonik ve polifonik karaktere sahip olması, her çeşit çok sesli eserin indirgemesinin icra edilebilirliği, koral ve orkestral eserlerin çalınabilirliği ve eser analizine elverişli olması bakımından müzik eğitiminde ve müzik öğretmeninin derslerinde kullanacağı en temel çalgıların başında gelmektedir (Aktaran Bilgin ve Şaktanlı, 2007; 131).

Piyano, müzik öğretiminde araç olarak kullanılmaya en uygun ve yararlı alettir. Bu çalgıda entonasyon zorluğu ve bozukluğu söz konusu olamaz, sabit perdelidir. Parmağın bastığı yerden (piyanonun akordu bozuk olmamak koşuluyla) doğru ses çıkar aletin ses sınırları geniştir. Hem kadın (ya da çocuk), hem erkek ve hem aletlerin seslerini verebilen geniş ses yelpazesine sahiptir. Piyanoda her türlü ajilite (çabukluk) mümkündür. Kısa değerde sesler kolayca çıkarılır. Armonik-polifonik karaktere sahiptir. Çok sesli kulak eğitimine en uygun alettir. Armonik eşlik çalgısıdır. Her çeşit çok sesli eserin redüksiyonu icra edilebilir. Koral ve orkestral eserler çalınabilir. Büyük eserlerin analizine elverişlidir. Edebiyatı zengindir. (Yönetken,2001:69)

Bireysel olarak gerçekleştirilen piyano derslerinde, geçmişten günümüze deneyimlenerek elde edilmiş olan eğitim yöntemlerinden yararlanarak, piyanoyu en iyi şekilde kullanabilmek amaçlanmaktadır. Bu amaca destek mahiyetinde, derslerde kullanılacak materyallere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu materyaller piyano öğrenimini kolaylaştıracak ve piyanoyu doğru bir şekilde kullanmaya yardımcı olacaktır.

Piyano derslerinde kullanılacak en temel materyallerden biriside şüphesiz piyano ders kitaplarıdır. Güzel Sanatlar Liseleri piyano dersi öğretim programında ve bu program doğrultusunda hazırlanmış olan piyano derslerinde kullanılan ders kitaplarında; “aşamalı olarak, teknik alıştırma ve etütler, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekler, eğitim

müziği örnekleri, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme öğretme teknikleri”(MEB, 2006; 7) yer almaktadır.

Piyano derslerinin verimli olabilmesi, derslerden olumlu dönütler alınabilmesi ve piyano çalabilme becerilerinin doğru olarak kazandırılabilmesi açısından derslerde okutulacak olan piyano ders kitapları titizlikle hazırlanmalıdır. Piyano ders kitaplarında bulunan teknik çalışmaların ve eserlerin birbirini tamamlar nitelikte olması piyano eğitimi alan bireyler için istendik davranışların kazanılmasına olanak sağlayacaktır.

Piyano eğitimi sürecinde, “Çeşitli yöntem ve tekniklerin uygun bir şekilde kullanılmasının yanı sıra kullanılacak materyallerin seçimi ve pedagojik olarak basamaklandırılması da oldukça önemlidir. Bilindiği üzere her türde eğitimde bilgiler üst üste birikerek gelişmekte ve yeni bir şey öğrenip onu kullanırken de üzerine başka bilgiler eklenmektedir.” (Gökbudak, 2002; 166)

Piyano derslerinin sistemli, planlı bir şekilde gerçekleştirilmesi, piyano eğitimi sürecine yön verecek olup öğrenciye kazandırılması gereken davranışların sistematik bir şekilde verilmesini sağlayacaktır. Öncelikle kazandırılacak olan teknik çalışmanın verilip ardından bu çalışmaları destekleyecek eserlere yer verilmesi piyano öğretim süreci için uygun bir öğretim, uygulama yöntemi olacaktır. Bu sisteme uygun olarak yazılmış kitaplar öğrenci gelişimine katkı sağlamaktadır.

Piyano derslerinde gerçekleştirilecek olan teknik çalışmaların aşamalı olarak verilmesi ve bu çalışmaların ardından gelecek olan eserlerinde teknik çalışmalara uygun olarak sıralı ve seviye gözetilerek kitaplarda bulunması verilen piyano dersinin niteliğini artırmaktadır. “Müzik eğitiminde tüm dünyada uygulanan basamak sistemi (Grade system), öğrencilerin piyano eğitimleri boyunca literatüre ait çalışacakları etüt ve eserlerin zorluk derecelerine göre sıralanarak, öğrencilerin müzikal kimliklerini uluslararası standartlara uygun bir biçimde yapılandırılmaları için gereklidir.” (MEB, 2006; 19)

Güzel sanatlar liselerinde kullanılan piyano ders kitapları ve kullanılma durumlarıyla ilgili Umuzdaş’ın (2013) Güzel Sanatlar Ve Spor Lisesi 9. Sınıf Piyano Ders Kitabının Hedef Ve Davranışlar Bakımından İncelenmesi adlı çalışmasında “bazı alıştırmaların konularıyla uyum göstermediği, bazı konularda verilen örneklerin uygun olmadığı ve bazı etkinliklerin alıştırmalarıyla farklılık gösterdiği” sonucuna ulaşmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi; “Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılan 9. sınıf piyano ders kitabındaki teknik çalışmalar ve bu kitapta bulunan ilgili piyano eserleri arasındaki ilişki nasıldır?” olarak saptanmıştır.

1.3. Alt Problemler

1. Akor çalışmaları ve ilgili piyano eserleri arasındaki ilişki nasıldır?
2. Dizi çalışmaları ve ilgili piyano eserleri arasındaki ilişki nasıldır?
3. Arpej çalışmaları ve ilgili piyano eserleri arasındaki ilişki nasıldır?
4. Makamsal çalışmalar ve ilgili piyano eserleri arasındaki ilişki nasıldır?
5. Legato çalışmaları ve ilgili piyano eserleri arasındaki ilişki nasıldır?
6. Staccato çalışmaları ve ilgili piyano eserleri arasındaki ilişki nasıldır?

1.4. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılan 9. sınıf pişano ders kitabında bulunan teknik çalışmalar ve bu kitapta bulunan ilgili pişano eserleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaç doğrultusunda alt problemler oluşturulmuştur, alt problemlere göre 9. Sınıf pişano ders kitabında bulunun teknik çalışmaların pişano eserlerini destekleme durumu incelenmiştir.

Ülkemizde mesleki müzik eğitiminin temelini oluşturan Güzel Sanatlar Liselerinde ilk kez öğrenildiği varsayılan ve zorunlu olarak okutulan pişano derslerinin gerçekleştirilmesinde kullanılan ders kitaplarının incelenmesine ve pişano eğitimine katkı sağlamasına olanak sunması açısından önem taşımaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Güzel Sanatlar Lisesi 9. sınıf pişano ders kitabı ile,
- Güzel Sanatlar Lisesi 9. sınıf pişano ders kitabında bulunan teknik çalışmalar ile,
- Güzel Sanatlar Lisesi 9. sınıf pişano ders kitabında bulunan teknik çalışmaların ardından gelen ilgili pişano eserleri ile sınırlıdır.

2. Yöntem

2.2. Araştırmanın Modeli

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca araştırma kaynak tarama ve analiz yöntemlerinden oluşup, betimsel bir çalışma olma özelliğine sahiptir. Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılan 9. Sınıf pişano ders kitaplarındaki teknik çalışmaların, kitapta bulunan pişano eserlerinin ilişki durumu detaylı olarak incelenmiştir.

2.3. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, Güzel Sanatlar Liselerinde kullanılan 9. Sınıf pişano ders kitapları, örneklemini ise 9. Sınıf pişano ders kitabında bulunan teknik çalışmalar ve pişano eserleri oluşturmaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerine, Güzel Sanatlar Lisesi 9. Sınıf pişano ders kitabındaki teknik çalışmalar incelenerek ulaşılmıştır. İnceleme sonucunda ulaşılan verilerin sunumunda şekillerden yararlanılmıştır. Veriler aracılığıyla elde edilen bulgulardan hareketle ilgili yorumlar yapılmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, Güzel Sanatlar Lisesi 9. Sınıf pişano ders kitabından elde edilen bulgulara ve bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Şekil 1. Akor Çalışmaları

“Bir esas ses üzerine üçlü aralıklarla kurulan ve en az üç sestten oluşan ses kümelerine akor denir”(Sağer, 2004;42). Şekil 1’de, 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan sol el akor çalışmaları yer almaktadır. Teknik çalışmanın anlatımı, kitapta bu şekilde gerçekleştirilmiştir.

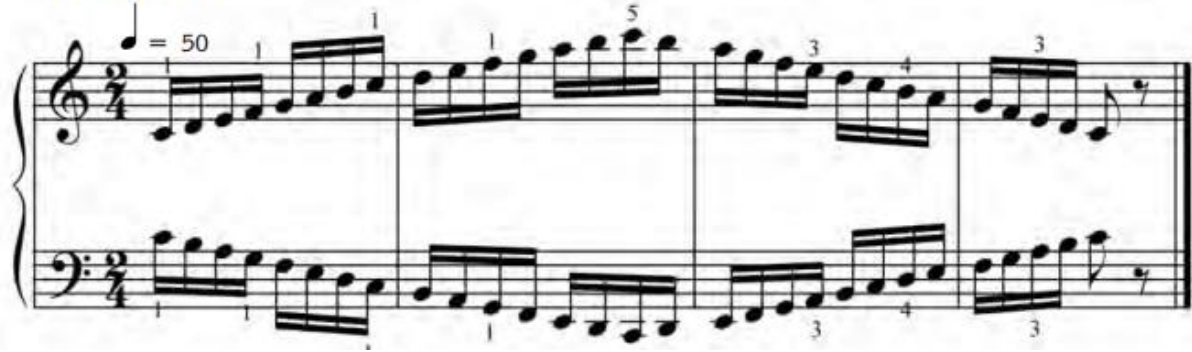

Şekil 2. Akor Çalışmalarının Ardından Gelen Destekleyici Eser

Şekil 1’de, 9. Sınıf piyano ders kitabında sol el akor çalışmalarının verildiği teknik çalışmalar görülmektedir. Şekil 2’deki 23. Alıştırma, teknik çalışmanın ardından gelen tamamlayıcı eser olarak kitapta yer almaktadır. Akor çalışmasının ardından gelen tamamlayıcı eserin akor çalışması içermemesi, kitapta bulunan alıştırmaların birbirini desteklemediğini düşündürmektedir. Anlamlı bir piyano öğretiminin gerçekleşebilmesi için öncelikle öğrencinin teknik çalışmayla ilgili bilgi birikimi sağlamak, ardından da bu çalışmaların pekiştirilebilmesi için uygulanacak olan eser çalışmalarının aşamalı olarak gerçekleştirilebilmesi gerekmektedir. Bu nedenle alıştırmaların birbirini tamamlar nitelikte olması piyano eğitimi için büyük önem taşımaktadır.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

43. Alıştırma

şekil 3. Ters Hareket İçeren Dizi Çalışması

Say'a göre; "dizi; ses perdelerinin belirli kurallara göre birbirini izleyerek bir müzik sistemine temel olan ardılığıdır. Sadece bir soyutlama özelliğinde olan ses dizileri, melodinin kaynağıdır. Melodinin gezinme alanını dizideki perdeler belirler. Latince scale, Fransızca gamme, Almanca Tonleiter, Skala, İtalyanca scala, gamma, İspanyolca, Escala, gamma." (2005; 159) şeklinde adlandırılır. şekil 3'te, 9. Sınıf pişano ders kitabında bulunan ters hareketli dizi çalışması yer almaktadır. Ter hareketli dizi çalışmasından sağ el çıkıcı dizi yaparken, sol el inici dizi, sağ el inici dizi yaparken, sol elde çıkıcı dizi çalışması yapmaktadır.

şekil 4. Ters Hareket İçeren Dizi Çalışmasının Bulunduğu Eser Örneği

şekil 4'te kitapta bulunan ter hareket içeren dizi çalışmasının bulunduğu eser örneği yer almaktadır. Eser; on yedi ölçüden oluşmaktadır. Fakat yalnızca altı ölçüde dizi çalışmasına yer verilmiştir. Buda ters hareketli dizi çalışmasının pekiştirilmesi için yeterli olmayabilir.

45. Alıştırma

♩ = 108

Fritz EMONTS

Şekil 5. Dizi Çalışmalarının Ardından Gelen Eser Çalışmaları

Şekil 4'te ve Şekil 5'te görüldüğü gibi, öncelikle 43. alıştırma ters hareketli dizi çalışmasıyla teknik çalışmaya yer verilmiş, ardından 44. ve 45. alıştırma eserlere yer verilmiş ve teknik çalışmayı eserle destekleme amaçlanmıştır. Ancak 44. alıştırma yalnızca dört ölçü dizi çalışmasına yer verilmiş 45. alıştırma ise dizi çalışmalarına yer verilmemiştir. Bu da 9. sınıf piyano ders kitabında bulunan eserlerin dizi çalışmalarını yeteri düzeyde desteklemediğini düşündürmektedir. Dizilerin önemini, C. Czerny; “Gamlar günümüzde veya asırlar önce yazılmış olan tüm parçalardaki her pasaj ve her melodinin oluşturulması için kullanılan temel araçlardır.” (Agay’dan aktaran Demirova, 2008; 15) şeklinde belirtmiş ve dizi çalışmalarının önemini vurgulamıştır.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Şekil 6. 9. Sınıf Piyano Ders Kitabında Bulunan Bazı Eser ve Alıştırmalar İçinde Yer Alan Arpej Örnekleri

Şekil 6’te görüldüğü gibi, kitapta bulunan bazı eser ve alıştırılarda yer alan arpej çalışmalarının örnekleri gösterilmiştir. Arpej çalışmalarının açıklaması yapılmadan, doğrudan eserlerin içinde yer verilmesi, bu teknik çalışmanın doğru olarak kazanılamayacağını düşündürmektedir. Kitapta öncelikle teknik çalışmaların açıklanarak verilmesi ardından da bu çalışmaların eserlerle desteklenmesi doğru öğrenmeyi gerçekleştirebilir ancak 9. sınıf piyano ders kitabında arpej çalışmalarıyla ilgili hiç bir açıklamaya yer verilmemektedir.

4. Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Şekil 7. Rast Makamı Dizisi

Şekil 7’de Rast Makam dizisi yer almaktadır. 9. Sınıfta bulunan öğrencilerin piyanoda çalmak üzere karşılaştıkları ilk makamsal çalışma için yalnızca rast makam dizisi verilmiştir. Ancak makamsal dizinin piyanoda nasıl çalınacağı hakkında bilgi verilmemiş ve uygulanabilmesi için sağ ve sol elin birlikte kullanılabilmesi bir makamsal dizi çalışması yer almamaktadır. Ayrıca şekil 7’de yer alan bir koma bemolün piyanoda nasıl çalınacağı hakkında bilgiye yer verilmemiştir.

62. Alıştırma Nihal-i Gül

Gülnur SAYAR

$\text{♩} = 88$

f

p

Şekil 8. Rast Makamı Eser Örneği

Şekil 8’de görüldüğü gibi; kitapta öncelikle makamsal dizi hakkında bilgi verilmiş ancak bu makamsal çalışmaların piyanoda nasıl uygulanabileceği hakkında hiçbir alıştırılmaya ve açıklamaya yer verilmemiştir. Piyanoya yeni başlayan öğrencilerin makamsal bilgilerinin yeterli olamayacağı düşünülürse, öğrencilerin yalnızca diziyi öğrenip ardından Şekil 8’de bulunan makamsal bir eser çalışması yapmaları, makamsal çalışmalarını piyanoda doğru ve bilinçli olarak uygulayamamalarına neden olabilir.

5. Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Şekil 9. Legato Tekniğini Anlatan Görsel

Şekil 9’da yer alan, legato tekniğinin anlatıldığı görselde kurbağa zıplaması örneğine yer verilmiştir. Ancak kurbağa örneği legato terimini anlatmak amacıyla değil de, staccato terimini anlatmak amacıyla daha uygun olabilir. Sağer’e göre; “legato, notaların birbirine bağlanarak seslendirilmesi” anlamına gelirken staccato ise “notaların sıçratılarak seslendirilmesi anlamına gelmektedir. Bu doğrultuda kurbağa sıçrayışıyla staccatonun bağdaştırılmasının uygun olabileceği düşünülmektedir.

Şekil 10. Legato Tekniğini Anlatan Görsel

Şekil 9 ve Şekil 10’da görüldüğü gibi, ders kitabında legato tekniği görsellerle açıklanmaya çalışılmıştır. Görsellerle anlatılan legato tekniği, ardından hiçbir uygulamaya, kazanımın gerçekleşebilmesi için egzersiz ya da eserlere yer verilmemiştir. Bu doğrultuda legato tekniğinin doğru olarak kazandırılabilmesinde olumsuz dönütler alınabileceği düşünülmektedir.

6. Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Şekil 11. Staccato Tekniğini Anlatan Çalışma

Şekil 11’de staccato tekniğinin anlatıldığı çalışma yer almaktadır. Staccato tekniği ile ilgili hiçbir açıklamaya yer verilmemiş ve öğrencilerin araştırması istenmiştir. Öğrenciler staccato tekniğini bu şekilde kazanmaya çalıştıkları düşünülmektedir.

Şekil 12. Staccato Tekniği İçeren Eser Örneği

Şekil 12’de görüldüğü gibi staccato tekniğini anlatan bir ölçülük çalışmaya yer verilmiştir. Ardından gelen kısa alıştırmalardan sonra, Şekil 12’de bulunan staccato tekniğini içeren bir esere yer verilmiştir. Bitapta bulunan staccato çalışması için yazılmış alıştırmanın yeterli olduğu ancak eserde staccato tekniğine yer verilme durumu yeterli görülmemektedir. Bu doğrultuda, eserin staccato tekniğini desteklemediği yorumunu yapılabilir.

4. Sonuç ve Öneriler

Araştırma bulgularına dayanılarak;

- 9. Sınıf piyano ders kitabında akor çalışmalarının ardından gelen eserlerin, bu çalışmaları desteklemediği ve teknik çalışmanın ardındaki eserlerin yeterince akor çalışması içermediği,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan dizi çalışmalarının ardından gelen eserlerin, bu çalışmayı destekler nitelikte olmadığı, eserlerin çok az sayıda dizi içermesi ve dizi içeren pasajlara yer verilmediği,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında, arpej çalışmalarıyla ilgili hiçbir bilgi yer almadığı, buna rağmen kitapta arpej çalışması içeren bazı eserlerin ve alıştırmanın yer aldığı,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan makamsal çalışmaların piyano ile ilişkilendirilmeden bilgi düzeyinde aktarıldığı, ardından hiçbir alıştırma ya da çalışmaya yer verilmeden doğrudan makamsal eser çalışmasının yapıldığı,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında yer alan legato tekniği görsellerle anlatıldığı, ardından legato çalışması içeren hiçbir eser ya da alıştırma ya da çalışmaya yer verilmediği,

- 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan staccato tekniğini anlatan bir çalışmanın ardından, eser ve alıştırmalara yer verildiği, ancak eserlerin içinde yer alan staccato çalışmalarının yeteri düzeyde olmadığı, sonuçlarına ulaşılmıştır.

Elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak;

- 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan eserlerin, akor çalışmalarını destekler nitelikte olacağı yeni eserler yazılmalı ya da farklı kaynaklardan eserler eklenerek kitap yeniden düzenlenmeli,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında yer alan eserler, dizi çalışmalarını tamamlar nitelikte olmalı ve farklı kaynaklardan yararlanılarak dizi çalışmaları içeren eserler kitaba eklenmeli,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında yer alan eserlerde bulunan arpej çalışmalarının anlamlı olabilmesi açısından, öncelikle arpej tekniği anlatılmalı ve kitapta teknik çalışma olarak yer bulmalı,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan makamsal çalışmalar, öncelikle piyano ile ilişkilendirilmeli ve piyanoda uygulanabilecek dizi çalışmalarıyla desteklenmeli ardından makamsal piyano eserlerine yer verilmeli,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında bulunan legato çalışmalarının görsel anlatımlarına ek olarak uygulamalı çalışmalara da yer verilmeli, ardından bu çalışmayı destekler nitelikte olan alıştırmaya ve eserlere de yer verilerek legato tekniği kazandırılmalı,
- 9. Sınıf piyano ders kitabında yer alan eserler staccato çalışmalarını tamamlar nitelikte olmalı, bu teknik çalışmanın doğru olarak kazandırılabilmesi açısından daha çok alıştırmaya ve eserlere yer verilmeli, önerilerinde bulunulmuştur.

Kaynaklar

1. Bilgin, S. ve Şaktanlı, S. C. (2007). Okul Şarkılarının Müzik Öğretmeni Tarafından Piyano ile Eşliklenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi. İzmir.
2. Demirova, G. (2008). Piyano Eğitiminde Gam Tekniği Üzerine Düşünceler. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Burdur.
3. Gökbudak, Z.S., (2002). Piyano Eğitiminde Yeni Bir Parça Öğrenirken İzlenecek Yöntemler. Türkiye’de Müzik Sempozyumu. Ankara: Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları. Ankara.
4. MEB (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Öğretim Programı. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara.
5. Sağer (2004). Temel Müzik Teorisi. Bemol Müzik Yayınları. İstanbul.
6. Say (2005). Müzik Sözlüğü. Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Ankara
7. Tufan, E. (2004). Müzik Bölümleri ve Müzikoloji ile Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalındaki Piyano Eğitiminin Kapsamı ve Uygulamadaki Görünümü. Üniversitesi Eğitimi Fakültesi Dergisi. Bursa.
8. Yönetken, H.B. (2001). Okulda Çalgı Sorunu ve Çalgısal Müzik Etkinlikleri. Yay. Haz. Ahmet Say, Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Ankara.